

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Український культурний фонд оголосив конкурс до експертних рад на 2024 рік](#)

[Грантова програма «Культурна спадщина» є найпопулярнішою серед заявників – УКФ](#)

[У Криму відкрили виставку з краденими експонатами заповідника «Кам'яна могила». – Тетяна Салганік](#)

[Уродженка Черкас співачка Анна Асті отримала російське громадянство, – рос-ЗМІ](#)

[Мовчать про війну чи підтримують путіна: 7 акторів з українським корінням, які живуть у росії. – Марія Бондар](#)

Митці на фронті

[Як позбутися російського? Інтерв'ю з музикантом та військовим Колею Сергою про переоцінку цінностей та війну | ВІДЕО](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[У новому просвітницькому ролику щодо міфів пропаганди рф розповіли про шлях України до незалежності](#)

Медіа

[МППУ відреагувала на розслідування NGL.media щодо витрат на англомовне видання The Gaze. – Валерія Буняк](#)

[Апология The Gaze Media. – Артем Біденко](#)

[Іномовлення – голос України, якого не чути. – Влад Зінкевич](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Одесити проти аби змінювали назву площі Льва Толстого](#)

Мовні питання

[Радіодиктант національної єдності цього року відбудеться раніше: розповідаємо де послухати. – Дарія Подвишенна](#)

Благодійність. Меценатство

[У Києві пройде вечір пам'яті полеглого військового і журналіста Олександра Бондаренка з благодійним концертом та аукціоном. – Роман Мельник](#)

Театр

[Театральні прем'єри жовтня-2023: «ДискриміНація», «Гріх» та Швейк. – Любов Базів](#)

[У Театрі Заньковецької у Львові відкриють сцену на стриху. – Катерина Садловська, Іванка Дусько](#)

[У Чернівцях покажуть виставу за мотивами віршів Зельми Меєрбаум, яка стала жертвою Голокосту. – Маргарита Олійник](#)

Музика

[Концерти тижня: куди піти в Україні. – Дмитро Салтиков](#)

[«Зараз музиканти поспішають і недороблюють свої ідеї», – Влад Фісун про українську музику та мікс для релаксації. – Олексій Бондаренко](#)

Візуальні мистецтва

[Voloshyn Gallery відкривається в Маямі. – Марія Вторушина](#)

[У PinchukArtCentre встановили аудіогіди. – Настя Попович](#)

[«Вихід» у Запоріжжі: паблік-арт як шлях у майбутнє. – Юлія Манукян](#)

[В Україні стартував міжнародний фотоконкурс «Вікі любить пам'ятки»-2023](#)

[Місце «російському романтизму» та українське мистецтво: розмова з Романом Хімеєм та Яремою Малащюком. – Галина Глеба](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Кінофестиваль «Молодість» представив програму міжнародного конкурсу. – Марія Кабацій](#)

[Фільм «Королі репу» Мирослава Латика виходить онлайн](#)

[Фільм «Свідки: На північ від Києва» з історіями українців, які пережили окупацію Київщини, з'явився у відкритому доступі](#)

[«Він надихнув усю редакцію любити життя»: вийшов фільм про загиблого журналіста-воїна 24 каналу Юрія Олійника. – Ольга Чорна](#)

[Донбас – це тричі знищена Європа. – Андрій Кокотюха](#)

[Фільм «Довбуш» понад місяць збирає повні зали: продано понад 390 тис. квитків](#)

Аматорство

[У Хмельницькому відбудеться всеукраїнський фестиваль аматорського театру](#)

Література. Книговидання

[BookForum у Львові: що відвідати в першу чергу. – Катерина Сліпченко](#)

[Куди піти на Book Forum 2023: 20 найцікавіших подій. – Олеся Бойко](#)

[У Польщі видадуть «Подорож ученого доктора Леонардо» Йогансена](#)

[«Лабораторія» запускає серію перекладної військової літератури. – Оксана Заблицька](#)

Музейна справа

[У Софії Київській відкрилась виставка про трансформацію місця, на якому розташовано ВДНГ](#)

[Платформа «Ковчег Україна» створила віртуальну галерею з картинами вітчизняних митців](#)

[Мистецтво зі шматків металу: у Черкасах відкриють музей уламків. – Наталія Черкашенко, Наталі Соколан](#)

Охорона культурної спадщини

[Суд повернув Миколаївський собор на Тернопільщині історико-архітектурному заповіднику. – Олександр Кравченко](#)

[Оцифрували творчий архів Василя Стуса](#)

[У Львові знищили панно в будівлі видавництва «Вільна Україна». – Настя Попович](#)

[Львівська міськрада звернулася в поліцію через знищення унікальної мозаїки](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Якою буде «Мистецька бібліотека» у Львові – розповідають її директор та кураторки. – Катерина Яковленко](#)

Релігія

[Посол України у Ватикані обговорив з Вселенським Патріархом п'ять важливих питань](#)

[Делегація УГКЦ бере участь у Папському Синоді](#)

[Головний рабин порівняв Бабин Яр і Бучу, а також пояснив кому вигідно посварити Україну та Ізраїль. – Тарас Левченко](#)

Культура національних меншин. Закордонні українці

[У Лондоні діаспора організувала показ фільму про вбивство Симона Петлюри](#)

Міжнародне співробітництво

[Італія та Україна підписали угоду про відновлення Спасо-Преображенського собору в Одесі. – Тоня Туманова](#)

[На Кіпрі відкрили шосту Українську книжкову полицю](#)

Загальні питання

Український культурний фонд оголосив конкурс до експертних рад на 2024 рік

Український культурний фонд оголосив конкурс до експертних рад з відбору проєктів на гранти на 2024 рік. Виконавчий директор УКФ В. Берковський зазначив, що УКФ хоче збільшити терміни перебування експертів у складі експертних рад. Так, замість одного року пропонується залишати експертів на два грантових роки. Начальниця експертного відділу Т. Бабійчук поінформувала, що експертні ради формуються за сімома секторами. Зокрема, візуальне, аудіальне, аудіовізуальне, перформативне та сценічне мистецтва, а також культурна спадщина, літературна справа, культурні та креативні індустрії. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3768838-ukrainskij-kulturnij-fond-ogolosiv-konkurs-do-ekspertnih-rad-na-2024-rik.html>

Грантова програма «Культурна спадщина» є найпопулярнішою серед заявників – УКФ

Грантова програма Українського культурного фонду «Культурна спадщина» – найбільш популярна серед заявників, підкреслив виконавчий директор УКФ В. Берковський. Він зазначив, що програма «Відновлення культурно-мистецької діяльності» теж дуже популярна серед заявників. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3768849-grantova-programa-kulturna-spadsina-e-najpopularnisou-sered-zaavnikiv-ukf.html>

У Криму відкрили виставку з краденими експонатами заповідника «Кам'яна могила». – Тетяна Салганік

У Севастопольському музеї «Херсонес Таврійський» росіяни відкрили виставку із краденими експонатами. Загарбники привезли до анексованого Криму археологічні цінності з окупованого ними ж українського заповідника «Кам'яна могила», що на Запоріжжі. Про виставку краденого повідомили у Спілці археологів України. Докладніше:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2049025-u-krimu-vidkrili-vistavku-z-kradenimi-ekspوناتami-zapovidnika-kamyana-mogila>

Уродженка Черкас співачка Анна Асті отримала російське громадянство, – росЗМІ

Уродженка Черкас Г. Дзюба, відома як Анна Асті, отримала паспорт росії. Громадянство їй дали через те, що вона вийшла заміж за громадянина рф. Докладніше:

<https://tabloid.espreso.tv/urodzhenka-cherkas-spivachka-anna-asti-otrimala-rosiyske-gromadyanstvo-roszmi>

Мовчать про війну чи підтримують путіна: 7 акторів з українським корінням, які живуть у росії. – Марія Бондар

Автор розповідає, які актори з українським корінням досі живуть у росії. Це М. Карпович, В. Гогунський, О. Яковлева та ін. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/miroslava-karpovich-vitaliy-gogunskiy-yaki-ukrayinski-aktori_n2403590

Митці на фронті

Як позбутися російського? Інтерв'ю з музикантом та військовим Колею Сергою про переоцінку цінностей та війну | ВІДЕО

Музикант Коля Серга став до зброї з перших днів повномасштабного вторгнення і несе службу в лавах ЗСУ донині. Однак його шлях до усвідомлення подій в Україні був доволі тернистим. В інтерв'ю він розповідає, як відбувалась переоцінка цінностей та вибудовувався новий світогляд. А також про те, що змусило взяти до рук зброю; як працює російська пропаганда; про перехід на українську мову в побуті тощо. Докладніше:

<https://suspilne.media/585661-ak-pozbutisa-rosijskogo-intervu-z-muzikantom-ta-vijskovim-koleu-sergou-pro-pereocinku-cinnostej-ta-vijnu-video/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

У новому просвітницькому ролику щодо міфів пропаганди рф розповіли про шлях України до незалежності

2 жовтня презентовано новий ролик проєкту «Україна. Розвінчування міфів» про шлях України до незалежності, повідомляє Міністерство культури та інформаційної політики. У відео глядачі дізнаються, коли Україна вперше проголосила незалежність, чому президент та частина уряду Карпатської України були змушені емігрувати та в якому році українці підтвердили на референдумі своє прагнення жити в незалежній державі, а не в складі СРСР. Ролик створено в межах просвітницького проєкту Медіацентру Україна та Українського інституту національної пам'яті, аби розвінчати міфи російської пропаганди, а також роз'яснити, що таке «рашизм» та які він має ознаки. Проєкт складається з серій відеороликів, які допоможуть дізнатися більше про історію протистояння рф та України, зруйнують багаторічні міфи та розкриють природу російських злочинів. Докладніше:

<https://espreso.tv/u-novomu-prosvitnitskomu-roliku-shchodo-mifiv-propagandi-rf-rozpovili-pro-shlyakh-ukraini-do-nezalezhnosti>

Медіа

МПУ відреагувала на розслідування NGL.media щодо витрат на англomовне видання The Gaze. – Валерія Буняк

30 вересня видання NGL.media опублікувало розслідування під назвою «Гроші на вітер» про витрати на англomовну діджитал-платформу The Gaze, створену у червні цього року державним підприємством «Мультимедійна платформа іномовлення України». У своєму матеріалі журналісти стверджують, що Міністерство культури та інформаційної політики лише за чотири місяці витратило понад 60 млн гривень на медіа. Водночас, як зауважили у NGL.media, за цей час сайт відвідали близько 65 тис. людей, а більшість відео на однойменному ютуб-каналі наразі збирають від кількох десятків до кількох сотень переглядів. 2 жовтня ДП «МПУ» відреагувало на розслідування журналістів видання NGL.media, зауваживши, що матеріал містить низку помилкових тверджень щодо діяльності підприємства. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217569/2023-10-02-mpiu-vidreaguvala-na-rozsliduvannya-naglmedia-shchodo-vytrat-na-anglomovne-vydannya-the-gaze/>

Апологія The Gaze Media. – Артем Біденко

Керівник Інституту інформаційної безпеки, який вже майже рік допомагає проекту The Gaze Media як радник Мультимедійної платформи іномовлення, коментує ситуацію, що склалася, а також наводить концепцію зазначеного проекту. Докладніше:

<https://blogs.pravda.com.ua/authors/bidenko/651aa4ff5333a/>

Іномовлення – голос України, якого не чути. – Влад Зінкевич

Шеф-редактор редакції ранкового мовлення (телеканал «Перший») зауважує: «З моменту відновлення Україною незалежності росія почала застосовувати проти нас свою зброю „масового ураження” – так зване іномовлення, яке насправді з боку росії є пропагандою, ПСГО та просуванням власних ворожих наративів у міжнародному інформаційному просторі. Сьогодні іномовлення в руках росії – це зброя, яка підриває національну безпеку, авторитет, репутацію України, довіру до нашої держави. Підвищує соціальну напругу у країнах, які прийняли наших біженців, та, на жаль, формує власний порядок денний, де Україна не в найкращому світлі зі своїми основними союзниками. З початку повномасштабної агресії темпи зросли – російські фейки і маніпуляції стали ударом не лише всередині України, а й за кордоном. Масштаби мережі іномовлення, якою росія „інформує” іноземців про події в Україні вражають – російська пропаганда, замаскована під іномовлення, представлена у 140 країнах світу, поширюється 40 мовами. Все це призвело до викривленого сприйняття подій в Україні, суверенітет нашої держави ставлять під сумнів у Китаї, Німеччині, Греції і навіть у Польщі. Сформований росіянами „портрет українця” призвів до агресії і навіть нападів на українських біженців... Єдиними потужним голосом України за кордоном є особисто президент України. Виступи В. Зеленського, заяви і поява в міжнародних інституціях – це гарантована поява теми України у міжнародних медіа. Однак, чи має іномовлення України покладатися на трансляцію українського порядку денного виключно завдяки президенту, маючи законодавчо визначену систему іномовлення? Для мене очевидно, що ні. Законодавчо в Україні існує власне іномовлення. Законом „Про систему іномовлення України” покладено реалізацію іномовлення на ІА „Укрінформ” та на ДП „Мультимедійна платформа іномовлення України”. Система Мультимедійної платформи іномовлення України складається із телеканалів „Дім”, „Freedom”, сторінок у соціальних мережах „UATV English” та „UA Arabic” та віднедавна англомовного сайту „The Gaze”... Там і головні новини світу, історично-пізнавальні матеріали та власні політичне, аналітичне, розважальні шоу з українським контекстом прямим і опосередкованим. Формат контенту The Gaze справді тяжіє до трендів та уподобань західної аудиторії і буде зрозумілим, актуальним для іноземних споживачів, проте, знову ж таки, кількість переглядів цього контенту не співмірний з обсягами фінансування... Та найважливіше у цьому кейсі те, що саме поява The Gaze продемонструвала повне нерозуміння і

не сприйняття суті, завдань іномовлення. Розслідувачі NGL у матеріалі під назвою „Гроші на вітер Міністерство культури витратило понад 60 млн грн на The Gaze – нове англомовне ЗМІ, яке ніхто не читає і не дивиться”, коментатори у соціальних мережах роблять закид, що видання не пише про Україну або якщо і робить це, то в не прийнятній формі... Такий підхід до матеріалу та реакція на нього українського суспільства продемонстрували нерозуміння частиною журналістів, суспільством мети і завдань іномовлення. Та це радше питання до загальної державної політики, адвокації, роботи з сенсами, медіа-менеджменту та комунікації про це з внутрішньою аудиторією – своєю нацією, суспільством, яке переживає колективну травму... Маємо пам'ятати, що сучасна війна, яку веде росія проти України, відбувається у різних вимірах. У тому числі – інформаційному...». Докладніше:

https://lb.ua/blog/vlad_zinkevych/577714_inomovlennya_golos_ukraini_yako_go.html

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Одесити проти аби змінювали назву площі Льва Толстого

В результаті електронного опитування щодо зміни назв топонімів в місті, одесити підтримали більшість пропозицій, проте відхили варіант перейменування площі Льва Толстого на площу Менделєєва-Мойхер-Сфоріма. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3769012-odesiti-proti-abi-zminuvali-nazvu-plosi-lva-tolstogo.html>

Мовні питання

Радіодиктант національної єдності цьогоріч відбудеться раніше: розповідаємо де послухати. – Дарія Подвишенна

27 жовтня, у День української писемності та мови, в Україні відбудеться радіодиктант національної єдності. Наразі ще невідомо хто стане автором тексту диктанту та хто читатиме його в етері. Втім, послухати його можна буде на платформах «Суспільного» та Українського радіо. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/radiodyktant-ukrainska-mova/>

Благодійність. Меценатство

У Києві пройде вечір пам'яті полеглого військового і журналіста Олександра Бондаренка з благодійним концертом та аукціоном. – Роман Мельник

9 жовтня в київському Repper's Club відбудеться вечір пам'яті українського журналіста й комунікаційника, військовослужбовця О. Бондаренка, який поліг 22 квітня у боях під Кременіною. Спеціальним гостем вечора стане український гурт Ukie'z, що виступить із благодійним концертом. Також у програмі вечора – благодійний аукціон від Соні Сотник, зібрані кошти з якого підуть на потреби 244-го окремого батальйону 112-ї бригади ТРО, де служив Бондаренко. Серед лотів аукціону – уламки російського БПЛА «Ланцет», футболки з автографами А. Хливнюка та гурту Latexfauna, розписані О. Павловою (Кіт Інжир) гільзи, прапор від побратимів та багато іншого. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/217550/2023-10-02-u-kyievi-proyde-vechir-pamyati-poleglogo-viyskovogo-i-zhurnalista-oleksandra-bondarenka-z-blagodiynym-kontsertom-ta-auktsionom/>

Театр

Театральні прем'єри жовтня-2023: «ДискриміНація», «Гріх» та Швейк. – Любов Базів

На цей місяць українські театри заявили шістнадцять прем'єрних назв. Майже половина з них – в столиці. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3768964-teatralni-premeri-zovtna2023-diskriminacia-grih-ta-svejk.html>

У Театрі Заньковецької у Львові відкриють сцену на стриху. – Катерина Садловська, Іванка Дусько

У Національному театрі імені Марії Заньковецької облаштовують нову сцену-стрих. За словами креативної директорки А. Рашко, у цьому приміщенні була раніше репетиційна та балетна зала, а тепер це буде альтернативний майданчик для виступів у театрі. «Це буде такий мобільний сучасний простір, у якому будуть втілюватися різні задуми режисерів. Немає якогось конкретного бачення, що ми прикрутимо стільці тільки у певному місці, стільці будуть переміщатися. Можливо хтось буде робити вистави в перспективі, де взагалі не буде стільців. Це будуть якісь пластичні постановки, можливо це будуть якісь перформанси», – розповіла Рашко. Відкриття цієї сцени відбудеться 21 жовтня виставою «Доця» режисера І. Білиця. А 3 жовтня відбудеться прем'єра на камерній сцені. Виставу «Життя прекрасне» поставив В. Жуков. Це друга прем'єра театру менш, ніж за два тижні. Нещодавно у Національному театрі імені Марії Заньковецької відбулася перша прем'єра сезону – вистава «Земля» за повістю О. Кобилянської. Докладніше:

<https://suspilne.media/585369-u-teatri-zankoveckoi-u-lvovi-vidkriut-scenu-na-strihu/>

У Чернівцях покажуть виставу за мотивами віршів Зельми Меєрбаум, яка стала жертвою Голокосту. – Маргарита Олійник

3 жовтня у Чернівецькому обласному драмтеатрі покажуть виставу «Я хочу жити!» за мотивами віршів Зельми Меєрбаум, яка у 18 років стала жертвою Голокосту, – її доправили до трудового табору на Вінниччині, де вона померла від хвороби. Дія вистави відбувається у наш час. Жанр – «тиха вечірка», тому глядачі мали б переглядати її в навушниках. Однак у Чернівцях виставу презентують на головній сцені театру, де немає можливості забезпечити усіх відвідувачів навушниками, повідомили у пресслужбі драмтеатру. Докладніше:

<https://suspilne.media/584719-dvoma-movami-ta-z-peregladom-u-navusnikah-u-cernivcah-pokazut-tihu-vistavu-za-motivami-virsiv-zelmi-meerbaum/>

Музика

Концерти тижня: куди піти в Україні. – Дмитро Салтиков

Цього тижня: виступ The Unsleppng просто неба, тур Vivienne Mort містами України, великі концерти О.Torvald в Києві та Львові, п'ятий фестиваль важкої музики Dark Stage у клубі Bel Etage, а також нові концерти гуртів «Скажи щось погане», «Робаний Йот» і «Діти інженерів» та багато іншого. Докладніше:

<https://slukh.media/almost-there/concerts-of-the-week-56/>

«Зараз музиканти поспішають і недороблюють свої ідеї», – Влад Фісун про українську музику та мікс для релаксації. – Олексій Бондаренко

У липні український діджей, журналіст та меломан В. Фісун зробив збірку «Розкрут» для маркетингового агентства Sasquatch Digital. До неї увійшли треки відомих та нішових українських проєктів та продюсерів, які ніколи не видавалися до того. Сам Фісун має понад 20-річний досвід роботи в культурній журналістиці та 25 років діджеїнгу. В інтерв'ю він розповідає не тільки про мікс, а й про бум української музики після 24 лютого 2022 року, перспективи майбутнього та важливість інтегруватися у світовий контекст. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/music/vlad-fisun/>

Візуальні мистецтва

Voloshyn Gallery відкривається в Маямі. – Марія Вторинина

«Voloshyn Gallery», заснована в Києві, відкриває новий простір в Маямі. Нова «Voloshyn Gallery» у районі Аллапата у Маямі представлятиме насичену програму виставок, перформансів та дискусій за участі художників з усього світу з акцентом на східноєвропейській артсцені. Дебютна виставка «Без сірих зон» (7 жовтня – 25 листопада) порушує ключові питання про закінчення війн та невизначеності, які супроводжують їх. Роботи поєднують документальні елементи та критикують міжнародну силову політику, прагнучи артикулювати справжні загрози в рамках складних геополітичних наративів. Серед представлених художників – Адам Альберт (Будапешт), Боян Стойчич (Сараєво), К. Йоланд (Лондон/США), Дана Леві (Тель-Авів/Нью-Йорк), а також українські митці М. Рідний, Л. Хоменко, Н. Кадан та О. Сай. Докладніше:

<https://artslooker.com/voloshyn-gallery-launches-the-space-in-miami/>

У PinchukArtCentre встановили аудіогіди. – Настя Попович

У PinchukArtCentre з'явилися аудіогіди Guide ID. Нині усі відвідувачі інституції можуть прослухати тури до двох виставок: проєкту «Inside Out» художника JR та «Траєкторії польотів» Ж. Кадирової. Аудіогіди доступні українською й англійською мовами та озвучені власне авторами робіт. Відтак охочі можуть не тільки докладніше ознайомитися з роботами, що експонуються в просторі артцентру, але й дізнатися більше про ідею та її реалізацію безпосередньо від художників. Джерело:

<https://supportyourart.com/news/v-pinchukartcentre-vstanovyly-audiogidy/>

«Вихід» у Запоріжжі: паблік-арт як шлях у майбутнє. – Юлія Манукян

У Запоріжжі триває проєкт, що виносить сучасне мистецтво в публічний простір міста: показ артоб'єкта «Вихід» В. Протосені в парку Енергетиків. Його презентація наприкінці серпня логічно завершила міжнародну програму «Митець і місто. Резиденція» (Запоріжжя – Галле). Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/03/577586_vihid_zaporizhzh_i_pablikart_yak.htm

1

В Україні стартував міжнародний фотоконкурс «Вікі любить пам'ятки»-2023

В Україні 1 жовтня стартував міжнародний фотоконкурс об'єктів культурної спадщини «Вікі любить пам'ятки»-2023, який триватиме до 31 жовтня включно. Участь у ньому можуть узяти всі охочі. Для цього протягом жовтня потрібно завантажувати на Вікісховище роботи власного авторства, послуговуючись конкурсними списками пам'яток. Переможці отримають цінні призи від організаторів – ГО «Вікімедіа Україна». Докладніше про умови участі:

<https://ms.detector.media/internet/post/33099/2023-10-02-v-ukraini-startuvav-mizhnarodnyy-fotokonkurs-viki-lyubyt-pamyatky-2023/>

Місце «російському романтизму» та українське мистецтво: розмова з Романом Хімеєм та Яремою Малащуком. – Галина Глеба

«Роботи Р. Хімея та Я. Малащука відомі через експерименти з формою відео та кіно – але і в мистецтві, і в кіно вони стали знаковими. Наприклад, документальна стрічка „Зарваниця” (2021) була представлена на кількох кінофестивалях. Хімей і Малащук – переможці та лауреати премій, їхні мистецькі твори були показані на багатьох виставках як в Україні, так і поза її межами. А цього річ вони стали співкураторами виставки „На периферії війни” у межах Київської бієнале в Івано-Франківську. Форма, в якій працюють автори – рухоме зображення, те, що об'єднує і мистецтво, і кіно, і живопис. Метод – пошук зламу між документальним та художнім, питаннями минулого та сьогоdnішнім розумінням політичного життя, історії, що повторюється, віри та соціального контексту. Наприклад, робота над якою вони працюють – розграбований Херсонський музей, або ж створення проєкту „Театр надій та очікувань” у складі Прикарпатського театру – завдяки цьому проєкту спільно з волонтерською ініціативою „Лівий берег” відбудовується помешкання родини на Київщині. Ще одна з важливих робіт – відео „Мандрівник” – була показана на виставці „Ти як? Виставка та дискусія” в „Українському домі”, де викликала у глядачів найбільше непорозуміння, сумнівів та навіть упередження. На кількох екранах перед глядачами постали різні фрагменти панорами гірського ландшафту, посеред якого виднілися лежачі людські фігури у дивних ракурсах. Час від часу завмерлі в химерних позах фігури рухалися або ж вставали, налаштовували камеру і знов приймали химерну позу на землі серед скель. Перформерами у цьому відео були самі художники, а ідеєю твору – критика європейського пацифізму та русофільії». В інтерв'ю митці розповідають про те, як говорити про війну у мистецтві, про місце документального та художнього, про насильство та роль мистецтва в інтелектуальних дебатах на заході. Докладніше:

Кіномистецтво. Кінопрокат

Кінофестиваль «Молодість» представив програму міжнародного конкурсу. – Марія Кабацій

Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» представив програму міжнародного конкурсу та оголосив дати цьогорічного кіноогляду – він відбудеться з 21 по 29 жовтня. Після скороченого формату минулого року фестиваль повернеться до повного формату з конкурсними й позаконкурсними програмами. На «Молодісті» буде проходити конкурс дитячого й підліткового кіно Teen Screen, конкурс дебютних повнометражних документальних фільмів, а також національний конкурс українських коротких метрів. Програму «Скандинавська панорама» буде присвячено стрічкам північноєвропейських країн, FORMA – експериментальним фільмам, «Фестиваль фестивалів» традиційно збере лауреатів провідних світових кіноподій. Сучасне українське кіно буде представлено як в конкурсах, так і в позаконкурсній програмі «Українські прем'єри». До повнометражного міжнародного конкурсу 52-ї «Молодісті» відібрали 12 стрічок з усього світу. Це учасники та лауреати найвідоміших кінофестивалів: Канн, Берлінале, Локарно, Сан-Себастьян, кінофестивалю в Роттердамі, у Сараєво тощо. Загалом на цьогорічній «Молодісті» буде показано понад 150 фільмів. Головною локацією стане кінотеатр «Жовтень». Церемонію відкриття та нагородження переможців проведуть у кінотеатрі «Краків». Крім того, від 2 жовтня стартували покази національного конкурсу українських повнометражних фільмів Київського міжнародного кінофестивалю «Молодість» на Гамбурзькому кінофестивалі. Минулоріч національний конкурс «Молодісті» також проходив у межах Гамбурзького кінофестивалю. Цьогоріч буде представлено сім повнометражних ігрових фільмів. До журі національної програми увійшли: українсько-німецька акторка Аліна Левшин, австрійський режисер Давід Вагнер та українська докторка психології С. Уварова. Конкурсанти змагатимуться за нагороду «Скіфський олень» і приз у розмірі 100 тис. гривень. Закриватиме українську програму в межах Гамбурзького кінофестивалю позаконкурсний показ документального фільму «День Незалежності» В. Тихого. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/10/2/256856/>

Фільм «Королі репу» Мирослава Латика виходить онлайн

Музична драма у стилі гангста-реп «Королі репу» з М. Дзюбою та А. Вельбом від 2 жовтня ексклюзивно доступна для перегляду онлайн на медіасервісі Megogo. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/koroli-repu-onlain/>

Фільм «Свідки: На північ від Києва» з історіями українців, які пережили окупацію Київщини, з'явився у відкритому доступі

На ютуб-каналі Ukraïner з'явився фільм «Свідки: На північ від Києва», створений виданням разом із командою проєкту «Архів війни». Він складається з інтерв'ю, які команда «Архіву війни» почала збирати з початку 2022 року.

Стрічка об'єднала історії п'ятьох мешканців та мешканок Київської області, які пережили російську окупацію, але ні на мить не припиняли спротив. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/217570/2023-10-02-film-svidky-na-pivnich-vid-kyieva-z-istoriyamy-ukraintsiv-yaki-perezhyly-okupatsiyu-kyivshchyny-zyavyvsya-u-vidkrytomu-dostupi/>

«Він надихнув усю редакцію любити життя»: вийшов фільм про загиблого журналіста-воїна 24 каналу Юрія Олійника. – Ольга Чорна

«24 канал» опублікував фільм про свого оператора, військового Ю. Олійника, який загинув у бою на Луганщині 23 березня 2022 року. Докладніше:

<https://detector.media/community/article/217556/2023-10-02-vin-nadykhnuv-usyu-redaktsiyu-lyubyty-zhyttya-vyyshov-film-pro-zagyblogo-zhurnalista-voina-24-kanalu-yuriya-oliynyka/>

Донбас – це тричі знищена Європа. – Андрій Кокотюха

Відгук на стрічку «Євродонбас» К. Грицюка, що вийшла у прокат 21 вересня. Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/217534/2023-10-02-donbas-tse-trychi-znyshchena-ievropa/>

Фільм «Довбуш» понад місяць збирає повні зали: продано понад 390 тис. квитків

За шість вікендів прокату стрічки О. Саніна було продано 390 795 квитків, а касові збори склали 55 158 183 грн. Докладніше:

<https://espresso.tv/film-dovbush-ponad-misyats-zbirae-povni-zali-prodano-ponad-390-tis-kvitkiv>

Аматорство

У Хмельницькому відбудеться всеукраїнський фестиваль аматорського театру

6–8 жовтня у Хмельницькому пройде Всеукраїнський фестиваль аматорського театру «Акт Третій. Регіональний». Усі вистави відбудуться у мистецькому просторі «КУТ». Докладніше про програму та учасників:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3768799-u-hmelnickomu-vidbudetsa-vseukrainskij-festival-amatorskogo-teatru.html>

Література. Книговидання

BookForum у Львові: що відвідати в першу чергу. – Катерина Сліпченко

У Львові з 4 до 8 жовтня пройде традиційний BookForum. Він складатиметься з міжнародного літературного фестивалю та ярмарку. Фокусною темою 30-го фестивалю є «Перепис майбутнього». Його учасники говоритимуть про життя після перемоги, щастя після війни та культурний простір після російської експансії. Дискусійна панель програми налічує 30 подій, які відбуватимуться наживо у Пороховій вежі (Львів), а також онлайн на сайті Bookforum (українсь-

кою) та на платформі діджитал-партнера Hay Festival (англійською). Книжковий ярмарок, на якому цього року буде представлено 50 видавництв та два колективних стенди, відбудеться 6–8 жовтня на новій локації – у сквері «На Валах», що біля Порохової вежі. Наведено гід заходом. Докладніше:

https://zaxid.net/bookforum_u_lvovi_shho_vidvidati_v_pershu_chergu_n1571848

Куди піти на Book Forum 2023: 20 найцікавіших подій. – Олеся Бойко
Докладніше:

<https://chytomo.com/kudy-pity-na-book-forum-2023-20-najtsikavishykh-podij/>

У Польщі видадуть «Подорож ученого доктора Леонардо» Йогансена

Роман Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швайцарію» видадуть польською. Книжка вийде в перекладі Мацея Піотровського з віршами в перекладі Адама Поморського. Дизайн обкладинки створив пан Камінський. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-polshchi-vydadut-podorozh-uchenoho-doktora-leonardo-johansena/>

«Лабораторія» запускає серію перекладної військової літератури. – Оксана Заблоцька

Видавництво «Лабораторія» анонсувало серію книг на військову тематику, почнуть із видань про морську піхоту. Про це 1 жовтня, в День захисників та захисниць України, повідомив засновник видавництва А. Мартинов. «Наші військові разом із британськими та американськими колегами зробили селексьон, за яким ми вже в „Лабораторії” пройшлися і домовилися про ліцензії на видання і будемо робити переклади», – поділився видавець. Реліз книг українською мовою заплановано на 2024 рік. Докладніше:

<https://suspilne.media/585081-laboratoria-zapuskae-seriu-perekladnoi-vijskovoi-literaturi/>

Музейна справа

У Софії Київській відкрилась виставка про трансформацію місця, на якому розташовано ВДНГ

У галереї «Хлібня» Національного заповідника «Софія Київська» відкрито виставку «ВДНГ: (не)зупинений час», яка триватиме до січня 2024 року. Проєкт розповідає історію місця, де нині розташовано Національний комплекс «Експоцентр України» (колишня ВДНГ), ще з часів XVI–XVIII ст., коли ця місцина належала Києво-Печерському та Софійському монастирям. Виставка дає можливість дізнатися і про повоєнну відбудову Києва. В експозиції – унікальні артефакти XVIII–XIX ст., оригінальні архітектурні проєкти павільйонів ВДНГ 1940-х–1950-х років авторства відомих українських архітекторів, креслення, інформаційні матеріали, документи, фотографії, відеоматеріали тощо. Докладніше:

https://risu.ua/u-sofiyi-kiyivskij-vidkrilas-vistavka-pro-transformaciyu-miscya-na-yakomu-roztashovanij-vdng_n142849

Платформа «Ковчег Україна» створила віртуальну галерею з картинами вітчизняних митців

Українське мистецтво тепер доступне онлайн завдяки новому проєкту «14–21», який зібрав понад пів тисячі творів з різних епох і стилів, інформує Український культурний фонд. Цей унікальний проєкт охоплює XIV–XXI століття. Зокрема сакральне мистецтво Русі, барокові скульптури Пінзеля, живопис Васильківського, Труша, Новаківського, Кульчицької, Маргіт і Романа Сельських, Леопольда Левицького, Миколи Глуценка, графіку Сороки і Жука, скульптурний вибух світового масштабу Олександра Архипенка тощо. Онлайн-галерея не лише показує мистецькі роботи, а й робить їх інтерактивними. Вона пропонує глядачам анімовані полотна, онлайн-ігри, слайд-шоу, відеолекції та наукові статті. Це дозволяє краще зрозуміти та оцінити українську мистецьку спадщину. Докладніше:

<https://espresso.tv/platforma-kovcheg-ukraina-stvorila-virtualnu-galereyu-z-kartinami-vitchiznyanikh-mittsiv>

Мистецтво зі шматків металу: у Черкасах відкриють музей уламків. – Наталія Черкашенко, Наталі Соколан

Виставку експонатів з елементами уламків ракети С-300 представили у черкаському Палаці молоді. Частину привезли волонтери із Бахмутського напрямку. Деякі з них представлені як окремі експонати, а інші пройшли трансформацію в руках митців, розповіла директорка Палацу молоді О. Петрова. Серед експонатів – кровоспинні турнікети, відстріляні гільзи, гранатомети та малюнки дітей. Координатор виставки О. Пугач поінформував про концепцію майбутнього музею: «Це майбутній музей уламків, ніде такого немає. Слово „уламок” ми кругом чуємо, бачимо, люди гинуть від цих уламків. Нам з передової передали купу уламків С-300 і ми спробували показати, що можна з них створити, щоб це символізувало нашу українську силу». Докладніше:

<https://suspilne.media/584825-mistectvo-zi-smatkiv-metalu-u-cerkasah-vidkriut-muzej-ulamkiv/>

Охорона культурної спадщини

Суд повернув Миколаївський собор на Тернопільщині історико-архітектурному заповіднику. – Олександр Кравченко

Західний апеляційний господарський суд 2 жовтня залишив у силі рішення про повернення Миколаївського собору у Кременці історико-архітектурному заповіднику. В лютому цього року закінчився термін дії договору про безоплатне користування собором релігійною громадою УПЦ МП. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/03/577672_sud_povernuv_mikolaivskiy_sobor.html

Оцифрували творчий архів Василя Стуса

26 тисяч сканів творчого архіву В. Стуса оцифрували й описали. Про це повідомив на своєму сайті Стус.Центр. Опрацювати матеріали вдалося за допомогою гранту від SDK («Староміський Дім культури») та уряду міста Варшави. У Стус.Центрі зазначають, що у грудні може запрацювати рубрика «Архів», аби полегшити доступ науковців і всіх охочих до унікальних матеріалів Стусового архіву, що пережив період активних бойових дій на Київщині перед тим, як його вдалося доправити до столиці. «До 10 березня 2022 р. до Києва було евакуйовано найцінніше з архіву Василя Стуса, а будівля, в якій залишилася бібліотека поета, не зазнала суттєвих руйнувань навіть попри те, що кілька днів знаходилася в районі активних бойових дій», – повідомив Д. Стус. Окрім того, «Староміський Дім культури» розпочав роботу над перекладом збірки «Час творчості» Стуса на польську мову. Переклади мають вийти друком у грудні 2023 р. Вірші були перекладені Яцеком Подсядло, листи – Катажиною Котинською, а науковий вступ до книги написав Богдан Токарський. Джерело:

<https://chytomo.com/otsyfruvaty-tvorchyj-arkhiv-vasylia-stusa/>

У Львові знищили панно в будівлі видавництва «Вільна Україна». – Настя Попович

У Львові знищили мозаїку «Інформаційний простір» у приміщенні видавництва «Вільна Україна», яку створив художник Б. Сойка в 1981 році, повідомила спільнота Ukrainian Modernism. Панно занесене до переліку пам'яток управління охорони історичного середовища. Докладніше:

<https://supportyourart.com/news/u-lvovi-znyshhyly-panno-v-budivli-vydavnytstva-vilna-ukrayina/>

Львівська міськрада звернулася в поліцію через знищення унікальної мозаїки

Львівська міська рада звернулася в поліцію за фактом знищення унікальної мозаїки художника І. Сойки, яка мала охоронний статус. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3769050-lvivska-miskrada-zvernulasav-policiu-cerez-znisenna-unikalnoi-mozaiki.html>

Бібліотечна справа. Читання

Якою буде «Мистецька бібліотека» у Львові – розповідають її директор та кураторки. – Катерина Яковленко

«Мистецька бібліотека» у Львові – це проєкт, який виник на базі мережі міських бібліотек Львова, що відкриється у ревіталізованому просторі вже у жовтні. Дизайном простору займався львівський художник В. Костирко. Особливість цієї бібліотеки у тому, що зібрання зосереджуватиметься на книжках про мистецтво, коміксах, артбуках та подібних виданнях. Взяти участь у створенні колекції бібліотечних книжок запрошують усіх охочих: наразі триває опенкол для тих, хто може поділитися рідкісною книжкою. Це можна зробити не лише в Україні, але й поза її межами. У планах зібрати книгозбірку з не менш, як 20 тисяч позицій. До того ж серія опенколів відбувається і в Європі за допомогою мережі партнерів від ist publishing. Подаровані книжки матимуть спеціальний екс-

лібрис, автором якого став С. Майдуков. Директор нового закладу В. Кметь, а також кураторки та видавчині ist publishing К. Носко й А. Леонова розповідають, якою буде «Мистецька бібліотека» у Львові. Докладніше:

<https://suspilne.media/584907-akou-bude-mistecka-biblioteka-u-lvovi-rozpovidaut-ii-direktor-ta-kuratorki/>

Релігія

Посол України у Ватикані обговорив з Вселенським Патріархом п'ять важливих питань

Посол України у Ватикані А. Юраш зустрівся із Вселенським патріархом Варфоломієм та обговорив з ним низку важливих питань. Докладніше:

https://risu.ua/posol-ukrayini-u-vatikani-obgovoriv-z-vselskim-patriarhom-pyat-vazhlih-pitan_n142852

Делегація УГКЦ бере участь у Папському Синоді

У Ватикані 30 вересня розпочалася XVI Звичайна асамблея Папського Синоду єпископів, яка триватиме до 29 жовтня. «Заради синодальної Церкви: сопричастя, участь та місія» – головна тема синодальної зустрічі Католицької Церкви. УГКЦ на Папському Синоді представляє Блаженніший Святослав та владики Богдан Дзюрах і Теодор Мартинюк. Докладніше:

https://risu.ua/delegaciya-ugkc-bere-uchast-u-papskomu-sinodi_n142843

Головний рабин порівняв Бабин Яр і Бучу, а також пояснив кому вигідно посварити Україну та Ізраїль. – Тарас Левченко

В інтерв'ю головний рабин України Моше Реувен Асман проводить паралелі між розстрілами людей, насамперед євреїв, у Бабиному Яру нацистами під час Другої світової війни та нинішньою агресією РФ проти України: подіями у Бучі, Ірпені, Бахмуті. Водночас додає: «Є нормальні росіяни, яких треба підтримувати». Також йшлося про: які вони – «нормальні росіяни», і чи входять до цієї категорії «російські олігархи», які інвестували у будівництво меморіалу «Бабин Яр»; хто хоче посварити Ізраїль та Україну; чому ізраїльський уряд та Кнесет не надають військової підтримки Києву тощо. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/golovnyy-rabyn-ukrayiny-interview/32619968.html>

Культура національних меншин. Закордонні українці

У Лондоні діаспора організувала показ фільму про вбивство Симона Петлюри

Бібліотека й архів ім. Т. Шевченка в Лондоні, що працює при Союзі українців у Великій Британії, відкрила сезон культурних й науково-популярних заходів показом документальної стрічки «Симон Петлюра. Таємниці великих Українців». Цей фільм із циклу «Україна. Повернення своєї історії» розкриває невідомі раніше документи і факти, пов'язані із судовим процесом над вбивцею, дійсні причини і наслідки цієї події. Режисер – А. Галімов. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3768762-u-londoni-diaspora-organizuvala-pokaz-filmu-pro-vbivstvo-simona-petluri.html>

Міжнародне співробітництво

Італія та Україна підписали угоду про відновлення Спасо-Преображенського собору в Одесі. – Тоня Туманова

Італія та Україна підписали угоду про реконструкцію Спасо-Преображенського кафедрального собору в Одесі, який було пошкоджено під час ракетної атаки росіян 23 липня. Про це поінформував віцепрем'єр-міністр і міністр закордонних справ та міжнародного співробітництва Італії Антоніо Таяні. Він також зазначив, що відновленням собору займатимуться найкращі італійські архітектори. За його словами, це чіткий культурний та політичний меседж для України. Таяні підкреслив, що Італія хоче підтримати Україну та захистити міжнародне право. Докладніше:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2049007-italiya-ta-ukrayina-pidpisali-ugodu-pro-vidnovlennya-spaso-preobrazhenskogo-soboru-v-odesi>

На Кіпрі відкрили шосту Українську книжкову полицку

В Українському Домі у місті Пафос офіційно відкрито вже шосту Українську книжкову полицку на Кіпрі. Проєкт реалізується під патронатом О. Зеленської. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3768632-na-kipri-vidkrili-sostu-ukrainsku-knizkovu-policku.html>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm